

انگیزه و تاثیر آن بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

کیانا اسدی^۱

۱- دبیری آموزش و پرورش
K,asadi@gmail.com

چکیده

انگیزه یکی از عوامل اساسی در یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می باشد که تأثیر بسزایی در عملکرد و موفقیت آنان دارد. در این مقاله، به بررسی اهمیت انگیزه و عوامل موثر بر افزایش آن در محیط تحصیلی می پردازیم. پس از معرفی تعریف انگیزه و انواع آن، بر انگیزه داخلی و انگیزه خارجی تأکید شده و تأثیر آنها بر روی یادگیری و پیشرفت تحصیلی بحث شده است. همچنین، نقش ارتباط قوی و پایدار بین معلم و دانش آموزان در افزایش انگیزه آنان مورد بررسی قرار گرفته است. در پایان، به راهکارها و روش های تقویت انگیزه در دانش آموزان پرداخته شده تا بهبود یادگیری و پیشرفت تحصیلی آنان تسهیل شود. این مقاله با بررسی انواع انگیزه در آموزش و یادگیری و ارائه مطالب تخصصی در این زمینه، به خوانندگان علاقه مند کمک می کند تا درک بهتری از انگیزه و نقش آن در موفقیت تحصیلی داشته باشند.

کلمات کلیدی: یادگیری، دانش آموزان، عملکرد

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۱- مقدمه

یکی از عوامل بسیار حیاتی در موفقیت و پیشرفت هر فردی، به ویژه در محیط‌های آموزشی، انگیزه است. انگیزه به عنوان یک نیروی داخلی است که فرد را به سوی دستیابی به اهداف و انجام وظایف ترغیب می‌کند و او را در مسیر یادگیری و پیشرفت تحصیلی هدایت می‌کند. این انگیزه می‌تواند از منابع داخلی و خارجی ناشی شود، که هر دو نقش مهمی در تعیین میزان تلاش و تمرکز فرد در مسیر یادگیری ایفا می‌کنند.

در محیط تحصیلی، دانش‌آموزان با تنوعی از فرهنگ‌ها، استعدادها، و اهداف مختلف درگیر هستند. انگیزه در این محیط می‌تواند به عنوان عاملی مهم در تعیین سطح عملکرد و پیشرفت آن‌ها نقش بسزایی ایفا کند. این مقاله به بررسی تعریف انگیزه، انواع آن در آموزش و یادگیری، تأثیر انگیزه بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، و راهکارهای تقویت انگیزه در این زمینه می‌پردازد. با توجه به اهمیت انگیزه در تحصیلات و زندگی عمومی، بررسی عمیق‌تر این موضوع و ارائه راهکارهای موثر می‌تواند به بهبود عملکرد و پیشرفت دانش‌آموزان کمک شایانی کند.

با توجه به اهمیت بالای انگیزه در محیط‌های آموزشی، لازم است به روش‌ها و راهکارهای موثر برای تقویت انگیزه در دانش‌آموزان توجه ویژه‌ای شود. به‌عنوان مثال، استفاده از روش‌های آموزشی فعال و مشارکتی می‌تواند باعث افزایش انگیزه و تمرکز دانش‌آموزان درسی شود. همچنین، ایجاد اهداف مشخص، قابل اندازه‌گیری، و متناسب با توانایی‌ها و علاقه‌های دانش‌آموزان می‌تواند به تقویت انگیزه و افزایش تلاش آن‌ها کمک کند. همچنین، تشویق، تقدیر، و پاداش به عنوان ابزارهای موثر در تحفیز دانش‌آموزان مطرح است که می‌تواند اثربخش باشد. با بهره‌گیری از این روش‌ها و استراتژی‌ها، می‌توان بهبود چشمگیری در عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را مشاهده کرد و آینده‌ای روشن‌تر برای جامعه و کشورها خلق کرد.

اهمیت موضوع

تحقیق در زمینه انگیزه و تأثیر آن بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان اهمیت بسیاری دارد. این تحقیقات به عنوان پایه‌ای برای تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی مؤثر و کارآمد در سطوح مختلف آموزشی، از مقطع ابتدایی تا دانشگاهی، بسیار حیاتی هستند. اهمیت تحقیق در این زمینه به دلایل زیر قابل ذکر است:

(۱) **تعیین عوامل موثر:** تحقیقات در این حوزه کمک می‌کنند تا عوامل موثر در افزایش انگیزه و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان شناسایی شوند. این عوامل می‌توانند شامل روش‌های آموزشی، انگیزش‌های داخلی و خارجی، ساختار مدرسه، و تعاملات اجتماعی باشند.

(۲) **ارزیابی تأثیر برنامه‌ها و سیاست‌ها:** تحقیقات در این حوزه به ما کمک می‌کنند تا برنامه‌ها، سیاست‌ها، و راهکارهای مختلف برای تقویت انگیزه و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ارزیابی شوند و از این طریق بتوانیم بهبودهای لازم را در این زمینه ایجاد کنیم.

(۳) **توسعه راهکارهای کارآمد:** تحقیقات انجام شده در این حوزه می‌توانند به ما کمک کنند تا راهکارهای کارآمد و موثر برای افزایش انگیزه و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان توسعه دهیم و از این طریق به بهبود عملکرد آموزشی برسیم.

(۴) **تحقیقات تطبیقی:** مقایسه نتایج تحقیقات در محیط‌ها و فرهنگ‌های مختلف، می‌تواند به ما کمک کند تا الگوها و روش‌های موثر در یک منطقه را برای سایر مناطق نیز به اشتراک بگذاریم و تجربیات دیگران را بهره‌مند شویم.

(۵) **پیشرفت دانش علمی:** تحقیقات در این حوزه به عنوان یکی از حوزه‌های پرکاربرد در علوم تربیتی و روان‌شناسی، منجر به پیشرفت دانش علمی و توسعه نظریات و مدل‌های جدید در این زمینه می‌شود.

به طور کلی، تحقیقات در زمینه انگیزه و تأثیر آن بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان اساسی برای بهبود کیفیت آموزش و پرورش و ارتقای سطح آموزشی جامعه می‌باشد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

تعریف انگیزه

انگیزه به عنوان یک فرایند داخلی و پویا، فرهنگی است که فرد را به فعالیت و عملکرد در جهت دستیابی به اهداف خود ترغیب می‌کند. انگیزه شامل احساسات، نیازها، انگیزه‌ها، اهداف، و انتظارات فرد است که او را به انجام کارها و پیشرفت در زمینه‌های مختلف تحریک می‌کند. انگیزه نقش مهمی در تعیین رفتار و عملکرد افراد دارد و می‌تواند از منابع داخلی (مانند علاقه، خودانگیزگی، احساس موفقیت) و منابع خارجی (مانند تشویق، پاداش، فشار اجتماعی) به دست آید.

انگیزه دارای ویژگی‌ها و عناصری متنوع است که شامل موارد زیر می‌شود:

- ۱) **احساسات و عواطف:** انگیزه ممکن است از احساسات مثبت مانند شادی، امید، و اشتیاق یا از احساسات منفی مانند ناامیدی، خستگی، و ناراحتی ناشی شود.
  - ۲) **اهداف و آرزوها:** داشتن اهداف و آرزوهای مشخص و معقول، انگیزه را افزایش می‌دهد و فرد را به سوی تلاش و پیشرفت ترغیب می‌کند.
  - ۳) **نیازها و خواسته‌ها:** تأمین نیازهای بنیادی و روانی فرد، نقش بسزایی در تعیین انگیزه او دارد. نیازهای اساسی مانند امنیت، عشق، احترام، و خوداحترامی از جمله مؤلفه‌های مهم انگیزه هستند.
  - ۴) **اعتقادات و انتظارات:** باورها، انتظارات، و اعتقادات فرد نیز بر انگیزه او تأثیرگذار است. اعتقاد به قابلیت‌ها، ارزش‌ها، و اهداف موجود، می‌تواند انگیزه را تقویت کند یا کاهش دهد.
  - ۵) **تجربیات گذشته:** تجربیات و نتایج به دست آمده از فعالیت‌ها و تلاش‌های گذشته نیز می‌توانند تأثیرگذار بر انگیزه فرد باشند و به او کمک کنند تا ادامه دهد یا ترک کند.
- در کل، انگیزه نقش بسیار مهمی در رهبری و مدیریت ذهنی فرد دارد و می‌تواند به عنوان یک نیروی پویا و تحریک‌کننده، او را به دستیابی به اهداف و تحقق خواسته‌هایش هدایت کند.

عوامل موثر بر افزایش انگیزه در محیط تحصیلی:

۱. ایجاد اهداف معقول و قابل اندازه‌گیری:

- تعیین اهداف واقعی و قابل اندازه‌گیری برای دانش‌آموزان می‌تواند انگیزه آن‌ها را افزایش دهد.

۲. ارائه بازخورد موثر:

- بازخورد مثبت و سازنده به دانش‌آموزان انگیزه بیشتری برای تلاش و پیشرفت می‌دهد.

۳. ارتقاء احساس موفقیت:

- ایجاد فرصت‌هایی برای تجربه موفقیت در فعالیت‌ها و وظایف مختلف، باعث افزایش انگیزه داخلی دانش‌آموزان می‌شود.

۴. ایجاد محیط آموزشی مناسب:

- محیط‌های آموزشی پویا، جذاب، و حاوی فرصت‌های مختلف یادگیری و ارتباط با هم‌دیگر، انگیزه داخلی دانش‌آموزان را تقویت می‌کند.

۵. تشویق و تقویت مثبت:

- تشویق، پاداش، و تقویت‌های مثبت از طریق والدین، معلمان، و محیط اجتماعی، به افزایش انگیزه خارجی دانش‌آموزان کمک می‌کند.

این عوامل به طور ترکیبی و هماهنگ می‌توانند به بهبود انگیزه و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کمک کنند و برای خلق محیط آموزشی موثرتر و موفق‌تر، بسیار حیاتی هستند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

عوامل موثر بر افزایش انگیزه در محیط تحصیلی:

- (۱) **ارتباط معلم و دانش آموز:** ارتباط قوی و پایدار بین معلم و دانش آموز می تواند تأثیرات قابل توجهی بر روی انگیزه و تعهد دانش آموزان داشته باشد، زیرا این ارتباط نه تنها باعث ایجاد اعتماد و ارتباط مثبت بین دانش آموز و معلم می شود، بلکه احساس حمایت، تشویق، و ارزشمندی به دانش آموزان منتقل می شود که باعث می شود تا در فعالیت های آموزشی و تحصیلی با انگیزه بیشتری شرکت کنند و به صورت فعالانه تری در فرآیند یادگیری مشارکت نمایند. این نوع ارتباط نه تنها به دانش آموزان احساس ارتباط انسانی و اهمیت داده می شود، بلکه محیط آموزشی امن و پر از اعتمادی را برای آن ها فراهم می کند که در نهایت باعث افزایش انگیزه، تمرکز، و تعهد آن ها به موفقیت تحصیلی می شود.
- (۲) **ارائه چالش های مناسب:** ارائه وظایف و چالش هایی با درجهی مناسبی از دشواری می تواند به افزایش انگیزه دانش آموزان کمک کند، زیرا وظایفی که به اندازهی کافی چالش برانگیز و در عین حال قابل دستیابی باشند، باعث ایجاد احساس موفقیت و پیشرفت در دانش آموزان می شود. این احساس موفقیت به عنوان نتیجه ای از غلبه بر چالش ها، باعث افزایش اعتماد به نفس و انگیزه برای ادامه تلاش ها و پیشرفت بیشتر می شود. به علاوه، وظایفی که متناسب با سطح دانش و توانایی دانش آموزان باشند، از ایجاد احساس سرشاری از استقلال و مسئولیت پذیری در آن ها نیز پشتیبانی می کنند که باعث تقویت انگیزه و علاقه آن ها به یادگیری می شود.
- (۳) **تشویق و تقویت مثبت:** تشویق، تقویت، و ارائه پاداش های مناسب به دانش آموزان می تواند به طور قابل توجهی انگیزه خارجی آن ها را تقویت کند. این اقدامات، از جمله تشویق به دستاوردهای مثبت، ارائه تقویت های مثبت و متناسب با تلاش ها، و ارائه پاداش هایی که به نحوهی موثری انگیزه را افزایش می دهند، می توانند به دانش آموزان انگیزه و انرژی لازم برای پیشرفت و بهبود در مسیر یادگیری خود بخشیده و از ایجاد تلاش های فعال تر و موثرتری بهره مند شوند.
- (۴) **ایجاد محیط آموزشی مثبت:** محیطی که مشارکت، همکاری، و پذیرش خطاها را تشویق کند، می تواند به طور قابل توجهی به افزایش انگیزه داخلی دانش آموزان کمک کند. در این محیط، دانش آموزان احساس می کنند که می توانند در فرآیند یادگیری مشارکت داشته و به صورت فعالانه تری درس بگیرند. همچنین، تشویق به همکاری و همفکری با دیگران، باعث افزایش اعتماد به نفس و ارزش گذاری به دیدگاه های دیگران می شود. همچنین، پذیرش خطاها به عنوان یک فرآیند طبیعی از یادگیری، باعث می شود که دانش آموزان بیشتر به ریسک پذیری و تلاش برای بهبود عملکرد خود تشویق شوند. این اقدامات به دانش آموزان انگیزه و انرژی لازم برای تحقق اهداف و پیشرفت در مسیر یادگیری خود بخشیده و آن ها را به تجربه های یادگیری مثبت تر و معنی دارتری سوق می دهند.
- (۵) **تأثیر مدل ها و همتایان:** مدل ها و همتایان موفق می توانند انگیزه دانش آموزان را به شدت افزایش داده و آن ها را به تلاش و پیشرفت تشویق کنند. وقتی دانش آموزان افرادی را از نزدیک مشاهده می کنند که در مسیر یادگیری و تحصیلی موفقیت های چشمگیری کسب کرده اند، انگیزه آن ها برای رسیدن به موفقیت های مشابه نیز افزایش می یابد. این افراد می توانند به عنوان الگوهایی برای تحقق اهداف و تسلط بر مهارت ها برای دانش آموزان عمل کنند. از طرفی، همتایان موفق نیز می توانند انگیزه دانش آموزان را تقویت کنند؛ زیرا رقابت و هم اندیشی با همتایان که در مسیر یادگیری پیشرفت کرده اند، به دانش آموزان انگیزه می دهد تا برای بهبود عملکرد و رسیدن به سطوح بالاتر تلاش بیشتری بکنند. به طور کلی، حضور مدل ها و همتایان موفق می تواند به عنوان منابع انگیزشی قدرتمند برای دانش آموزان عمل کند و آن ها را به دستیابی به اهداف و پیشرفت های بیشتر در مسیر یادگیری ترغیب کند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

توجه به این نکات و ارائه برنامه‌ها و راهکارهای مناسب برای افزایش هر دو نوع انگیزه، می‌تواند به بهبود عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کمک کند.

انواع انگیزه در آموزش و یادگیری

انگیزه یک عامل بسیار مهم در آموزش و یادگیری است که تأثیر قابل توجهی بر عملکرد و پیشرفت دانش‌آموزان دارد. در ادامه، انواع انگیزه در آموزش و یادگیری را توضیح می‌دهم:

(۱) انگیزه داخلی: (Intrinsic Motivation)

- a. **تعریف:** این نوع انگیزه وابسته به عوامل داخلی فرد مانند علاقه، خودانگیزه، و رضایت شخصی است. فرد به دنبال یادگیری برای خودخوشی، بهبود مهارت‌ها، و تجربه رضایت و خوشایندی شخصی است.
- b. **مثال:** یادگیری یک مهارت چون نقاشی به خاطر علاقه به هنر و لذت بردن از فرآیند خلاقیت.

(۲) انگیزه خارجی: (Extrinsic Motivation)

- a. **تعریف:** این نوع انگیزه مرتبط با عوامل خارجی از فرد مانند پاداش‌ها، تشویق‌ها، ترتیبات جوامع، و انتظارات دیگران است. فرد به دنبال اهداف خارجی نظیر دریافت پاداش، اجتناب از مجازات یا تأیید اجتماعی است.
- b. **مثال:** دانش‌آموزی که برای گرفتن نمره بالا در امتحانات تحصیلی و به دست آوردن تقدیر از معلمان و والدینش تلاش می‌کند.

(۳) انگیزه معرفتی: (Knowledge Motivation)

- a. **تعریف:** این نوع انگیزه مرتبط با تمایل فرد به کشف و یادگیری جدیدها، افزایش دانش، و تحول شخصی از طریق یادگیری است.
- b. **مثال:** فردی که به دنبال حل مسائل پیچیده ریاضی یا مطالعه موضوعات جدید در علوم است.

(۴) انگیزه انجام وظیفه: (Task Motivation)

- a. **تعریف:** این نوع انگیزه مرتبط با تمایل فرد به انجام وظایف و کارها به عنوان یک چالش معقول و مفهومی است.
- b. **مثال:** دانش‌آموزی که به دنبال حل مسئله‌های چالش‌برانگیز دروس علوم مختلف است.

(۵) انگیزه انطباقی: (Adaptive Motivation)

- a. **تعریف:** این نوع انگیزه مرتبط با تلاش فرد برای تطبیق با محیط و شرایط اطراف و تحقق اهداف شخصی و اجتماعی است.
- b. **مثال:** دانش‌آموزی که برای دستیابی به مهارت‌های مورد نیاز برای شغل آینده‌اش تلاش می‌کند.

این انواع انگیزه‌ها می‌توانند به طور ترکیبی در فرآیند آموزش و یادگیری وجود داشته باشند و نقش مهمی در تحریک و تقویت انگیزه و تعهد دانش‌آموزان ایفا کنند. برای موفقیت بهتر در آموزش و یادگیری، ایجاد محیطی تشویق‌کننده برای هر یک از انواع انگیزه می‌تواند بسیار موثر باشد.

تأثیر انگیزه بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی

انگیزه به عنوان یکی از عوامل کلیدی در تعیین میزان پیشرفت و موفقیت در فرآیند یادگیری و تحصیلی دانش‌آموزان دارای تأثیرات بسیار گسترده است. در زیر به توضیح تأثیرات انگیزه بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی می‌پردازیم:

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

- ۱) **افزایش تمرکز و توجه:** انگیزه قوی باعث افزایش تمرکز و توجه دانش‌آموزان به فعالیت‌ها و وظایف درسی می‌شود. وقتی دانش‌آموزان انگیزه کافی برای دستیابی به اهداف خود داشته باشند، معمولاً بیشتر به درس خواندن و تمرین‌های مرتبط با درس اختصاص می‌دهند.
  - ۲) **افزایش تلاش و پشتکار:** انگیزه قوی باعث افزایش تلاش و پشتکار دانش‌آموزان در مواجهه با چالش‌ها و مسائل مختلف می‌شود. آن‌ها بیشتر تلاش می‌کنند تا مهارت‌ها و دانش لازم را بدست آورده و به اهداف خود برسند.
  - ۳) **ارتقاء عملکرد تحصیلی:** دانش‌آموزانی که انگیزه قوی دارند، معمولاً عملکرد تحصیلی بهتری دارند. آن‌ها با انگیزه بیشتری به کلاس‌ها حضور می‌دهند، وظایف را به موقع انجام می‌دهند و بهترین تلاش خود را برای فراگیری مطالب می‌کنند که باعث بهبود نتایج تحصیلی آن‌ها می‌شود.
  - ۴) **افزایش خلاقیت و نوآوری:** انگیزه می‌تواند خلاقیت و نوآوری دانش‌آموزان را تقویت کند. زمانی که آن‌ها از انگیزه داخلی برای یادگیری و بهبود استفاده می‌کنند، می‌توانند راه‌حل‌های خلاقانه‌تری را برای مسائل پیش رو پیدا کنند.
  - ۵) **تحقق اهداف شخصی:** انگیزه به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا اهداف شخصی و تحصیلی خود را مشخص کنند و به سمت تحقق آن‌ها حرکت کنند. آن‌ها با انگیزه بیشتری به دستیابی به اهداف خود ادامه می‌دهند.
  - ۶) **سازماندهی و مدیریت زمان بهتر:** انگیزه به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا بهتر سازماندهی کنند و زمان خود را برای فعالیت‌های آموزشی و یادگیری مدیریت کنند. آن‌ها با داشتن انگیزه مناسب، معمولاً به بهترین نحو از زمان خود استفاده می‌کنند.
- به طور کلی، انگیزه به عنوان یک عامل مهم و تعیین‌کننده، تأثیرات قابل توجهی بر روی یادگیری، پیشرفت تحصیلی، و عملکرد دانش‌آموزان دارد و از اهمیت بسیاری در فرآیند آموزش و پرورش برخوردار است.

راهکارها و روش‌های تقویت انگیزه در دانش‌آموزان

قویت انگیزه در دانش‌آموزان می‌تواند به طریق‌های مختلفی انجام شود. در زیر به برخی از راهکارها و روش‌های تقویت انگیزه در دانش‌آموزان اشاره می‌کنم:

- ۱) **اهداف مشخص و قابل اندازه‌گیری:** تعیین اهداف واقعی، محقق‌پذیر و قابل اندازه‌گیری برای دانش‌آموزان انگیزه آن‌ها را افزایش می‌دهد. اهدافی که مشخص و قابل اندازه‌گیری باشند، دانش‌آموزان را به سمت تلاش بیشتر و تحصیل بهتر هدایت می‌کنند.
- ۲) **ارائه بازخورد مثبت:** بازخورد مثبت و سازنده به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا اعتماد به نفس خود را افزایش داده و انگیزه بیشتری برای بهبود عملکرد خود داشته باشند.
- ۳) **ارتقاء خودکارآمدی:** ایجاد موقعیت‌ها و فرصت‌هایی برای دانش‌آموزان به منظور تجربه موفقیت‌های کوچک و ارتقاء خودکارآمدی آن‌ها، باعث افزایش انگیزه و تلاش بیشتر آن‌ها می‌شود.
- ۴) **محیط آموزشی تشویق‌کننده:** ایجاد یک محیط آموزشی مثبت، پر از تشویق، اعتماد، و حمایت، باعث افزایش انگیزه دانش‌آموزان برای شرکت فعال در فعالیت‌های آموزشی می‌شود.
- ۵) **استفاده از روش‌های آموزشی جذاب:** استفاده از روش‌های آموزشی فعال، تعاملی، بازی‌های آموزشی، فیلم‌های آموزشی، و استفاده از فناوری‌های مدرن می‌تواند انگیزه دانش‌آموزان را افزایش دهد.
- ۶) **ارتباط مثبت با معلم و همکاران:** ارتباط مثبت، صمیمی و محترمانه با معلمان و همکاران می‌تواند به افزایش اعتماد و انگیزه دانش‌آموزان کمک کند. این ارتباطات باعث می‌شود که دانش‌آموزان احساس کنند به دستان صحیح هستند و از حمایت و راهنمایی معلمان خود مطمئن باشند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۷) **اعطای تحسین و پاداش: تحسین و پاداش برای تلاش‌ها و پیشرفت‌های دانش‌آموزان، انگیزه آن‌ها را بهبود می‌بخشد و آن‌ها را به تلاش بیشتر تشویق می‌کند.**

۸) **اشتراک‌گذاری اهداف و تعامل با والدین: اشتراک‌گذاری اهداف تحصیلی و پیشرفت‌های دانش‌آموزان با والدین و تعامل فعال آن‌ها در فرآیند یادگیری و تحصیلی، انگیزه دانش‌آموزان را تقویت می‌کند و حمایت مثبتی برای آن‌ها ایجاد می‌کند.**

این راهکارها و روش‌ها می‌توانند به صورت ترکیبی و تنظیم شده با توجه به ویژگی‌ها و نیازهای هر دانش‌آموز، انگیزه و تعهد آن‌ها را بهبود بخشیده و به پیشرفت تحصیلی و موفقیتشان کمک کنند.

نتیجه‌گیری

در نتیجه، انگیزه یک عامل بسیار مهم و تأثیرگذار در فرآیند یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان است. با توجه به توضیحات ارائه شده، می‌توانیم به نتایج زیر برسیم:

۱) انگیزه قوی و مثبت می‌تواند بهبود قابل توجهی در تمرکز، تلاش، و پشتکار دانش‌آموزان داشته باشد که در نهایت منجر به بهبود عملکرد و پیشرفت تحصیلی آن‌ها خواهد شد.

۲) استفاده از روش‌ها و راهکارهای تقویت انگیزه می‌تواند در ایجاد محیطی مثبت و تشویق‌کننده برای دانش‌آموزان نقش مهمی داشته باشد که اثر مستقیمی بر روی انگیزه و عملکرد آن‌ها خواهد داشت.

۳) همکاری و تعامل فعال معلمان، والدین، و همکاران با دانش‌آموزان نیز می‌تواند به تقویت انگیزه و افزایش تعهد آن‌ها به فرآیند یادگیری و تحصیلی کمک کند.

در کل، توجه به انگیزه دانش‌آموزان و استفاده از روش‌ها و ابزارهای مناسب برای تقویت آن، می‌تواند بهبود چشمگیری در عملکرد و پیشرفت تحصیلی آن‌ها داشته باشد و مسیر موفقیت آن‌ها را تسریع کند.

منابع

- ۱) معجزه تشویق در افزایش انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان، پروانه رضایی، انتشارات جالیز، ۱۳۹۷
- ۲) انگیزش در یادگیری و آموزش (نظریه‌ها و کاربردها)، دحسین کارشکی و نیک چهره محسنی، ۱۴۰۲
- ۳) روانشناسی پرورشی نوین، علی اکبرسیف، انتشارات آگاه، ۱۳۸۶
- ۴) انگیزش و یادگیری (با رویکرد پیشرفت تحصیلی)، معصومه ریحانی‌شیروان، سعید رحمانی‌فضلی، مریم اسماعیلی جوشقان، حسن جمال‌آبادی، انتشارات گیوا، ۱۳۹۶

- 5) Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist*, 55(1), 68-78.
- 6) Pintrich, P. R. (2003). A motivational science perspective on the role of student motivation in learning and teaching contexts. *Journal of educational psychology*, 95(4), 667.
- 7) Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological inquiry*, 11(4), 227-268.
- 8) Wigfield, A., & Eccles, J. S. (2000). Expectancy-value theory of achievement motivation. *Contemporary educational psychology*, 25(1), 68-81. □ Eccles, J. S., & Wigfield, A. (2002). Motivational beliefs, values, and goals. *Annual review of psychology*, 53(1), 109-132

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶